

The 21st Century Competencies of Administrators in Private Vocational Colleges under Khon Kaen Provincial Vocational Education Office

Naratpamon Wongwan^{1*}, & Witoon Thacha²

1 Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Isan Campus

2 Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Isan Campus

** Corresponding author: E-mail: narat.piano@gmail.com*

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) to study the level of creative leadership of administrators in private vocational education institutions under the Khon Kaen Provincial Office of Vocational Education. and 2).to compare the creative leadership of administrators in private vocational education institutions under the Khon Kaen Provincial Office of Vocational Education based on gender and work experience., with 98 questionnaires returned, representing a 93% response rate. The research instrument was a questionnaire. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance. The research findings were as follows: 1) The overall level of creative leadership among administrators of private vocational education institutions under the Khon Kaen Provincial Office of Vocational Education was found to be high, with a mean of 4.37. When considering each aspect individually, all aspects were rated at a high level. Ranked from highest to lowest average scores, the aspects were: creativity, vision, flexibility, and imagination, with means of 4.43, 4.40, 4.38, 4.37, 4.33, and 4.32, respectively. 2) The results of the comparison of creative leadership among administrators of private vocational education institutions under the Khon Kaen Provincial Office of Vocational Education by gender and work experience revealed no statistically significant differences in perceptions at the 0.05 level.

Keywords: Leadership, Creative Leadership, School Administrators

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

นรัตณ์มณล วงศ์วรรณ^{1*} และ วิฑูล ทาชา²

1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

* Corresponding author. E-mail: narat.piano@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศและประสบการณ์การทำงานต่างกัน กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 105 คน ได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์, ด้านวิสัยทัศน์, ด้านความยืดหยุ่น และด้านจินตนาการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42, 4.38, 4.35, และ 4.35 ตามลำดับ และ 2) ผลการเปรียบเทียบผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารที่มีเพศต่างกันและมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นการมุ่งพัฒนาการนักเรียนและนักศึกษาได้เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านประกอบเข้าด้วยกัน จะต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด เช่น ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ วิทยาการด้านเทคโนโลยี ตลอดจนการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างรวดเร็วของจำนวนนักเรียน ผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในการทำสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ คือผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา เป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา อาจกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินงานของสถานศึกษา เนื่องจากภาวะผู้นำมีความเกี่ยวข้องและส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของตนเอง ต้องพัฒนาตนเองด้านทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในหลักการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถจูงใจโน้มน้าวให้เพื่อนร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้องค์กรรอดพ้นและได้รับชัยชนะเหนือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังและความต้องการของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างเหมาะสม (กรองทิพย์ นาควิเชตร, 2552)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นพฤติกรรมและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมและแนะนำกระบวนการใหม่ ๆ พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดการตอบสนองร่วมกันในกระบวนการเชิงริเริ่มสร้างสรรค์ อย่างเป็นระบบด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลาในการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานตามสถานการณ์ต่าง ๆ มีมุมมองเชิงบวกที่ทำวิกฤตให้เป็นโอกาส และมีความสามารถในการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวความคิดของ (กรองทิพย์ นาควิเชตร, 2552; ธีระรุญเจริญ และวรสนา ศรีไพโรจน์, 2554; Basadur, 2008) ที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการนำบุคคลอื่น (Leading people) อย่างมีกระบวนการ (Process) หรือมีวิธีการ (Method) ร่วมกัน มีการศึกษาปัญหาอย่างละเอียดและแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ ๆ (New solution) เป็นกระบวนการที่จำเป็นในการจะต้องสื่อสารระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำความเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย มีทักษะในการจัดการกับบุคคลอื่นอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากกระบวนการสร้างสรรค์ การรู้จักกระบวนการเชิงสร้างสรรค์เป็นต้นแบบในการสร้างผู้นำสมัยใหม่ ด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจ สร้างบรรยากาศ โดยการคิดนอกกรอบด้วยวิธีการใหม่ ๆ

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เป็นภาคเอกชน เป็นสถานศึกษาของบุคคล หน่วยงานหรือบริษัทที่ก่อตั้งขึ้นมา ผู้บริหารส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่เป็นเจ้าของสถานศึกษาหรือเป็นของเครือญาติ แต่จากการสังเกตพบว่ามีผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังขาดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลต่อการขับเคลื่อนงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อองค์กรได้ ในการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ เช่น การบริหารกิจการของสถานศึกษา การวางแผนการปฏิบัติงาน การควบคุม กำกับ ดูแลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป งานการวางแผนความร่วมมือกับบุคคลภายนอก หน่วยงานต่างภายนอก จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยผู้ที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถ มีทักษะเฉพาะบุคคล ในสายการบริหารการศึกษาอย่างทั้งวิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่น และมีจินตนาการ เพื่อบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนาสมรรถนะในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์การทำงาน

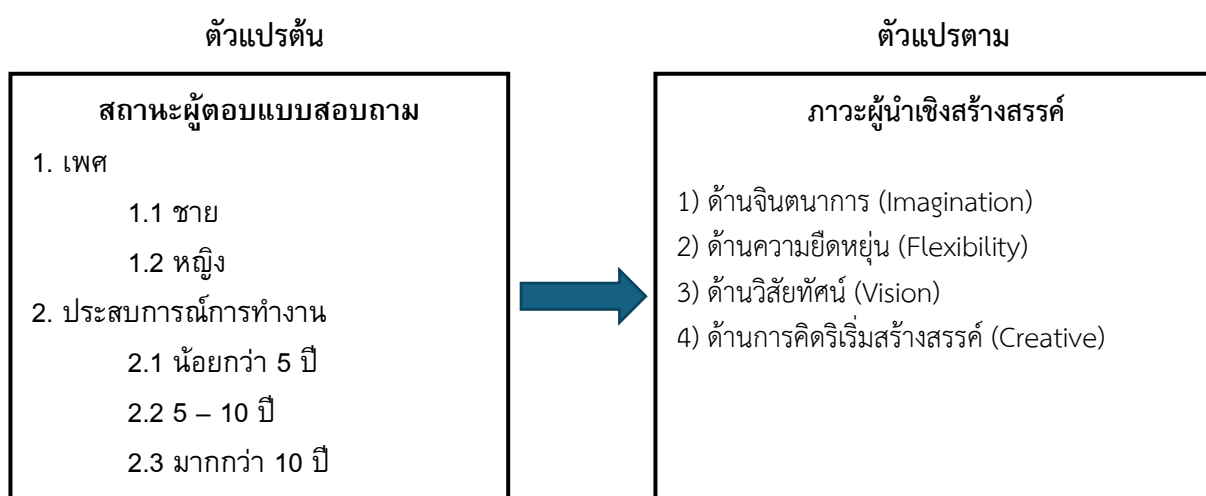
สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศ และ ประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกัน

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เป็นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการต่าง ๆ 12 ราย ซึ่งประกอบด้วย ญณ์ฐู ช่วยงาน (2565) พัทธรัตน์ หาญประชุม (2565) ฐานะมาศ หาดยาว (2564) จิตติภูมิ เทพคำ (2564), อิบติซาม เจะหะ (2564) ทิมาพร มงคลแสง (2563) จุฑามาส ชื่นห้วน (2562) เตือนใจ สุนกุล (2562) และเสาวณีย์ สมบูรณ์ศิริโรรัตน์ (2562) ผู้วิจัยได้เลือกความถี่ตั้งแต่ระดับ 6 ขึ้นไป ได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) ด้านจินตนาการ (Imagination) และด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (creativity) และตัวแปรต้น คือ สถานะผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ดังกรอบแนวคิดในการวิจัยที่แสดงตามภาพที่ 1

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร และกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน-นักศึกษา และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2567 จำนวน 105 คน (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น, 2567 และเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามองค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวแปรในการวิจัยคือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย เพศ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความคิดสร้างสรรค์ 2) วิสัยทัศน์ 3) ยึดหยุ่น และ 4) จินตนาการ โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert) โดยให้คะแนนแต่ละข้อ (Best and Khan, 1993) ตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยกำหนดความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.80 ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.970

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือไปยังครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้สามารถตอบแบบสอบถามออนไลน์โดยผู้วิจัยได้สร้าง QR Code และ Link ในการเข้าไปตอบแบบสอบถามพร้อมรหัสผู้ตอบแบบสอบถาม และกำหนดวันส่งคืน ระหว่างวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568 หากไม่ได้รับการตอบแบบสอบถามตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามผู้บริหารที่ยังไม่ตอบแบบสอบถามโดยผ่านช่องทางออนไลน์เป็นรายกรณี

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มเป้าหมายการวิจัย จำนวน 105 ฉบับ ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ โดยได้ตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้องจากกลุ่มเป้าหมาย ได้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และประสบการณ์การทำงาน โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตามผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีเพศต่างกัน ตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Post Hoc Test) โดยวิธีการของ Scheffe

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตามของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อยพบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรม, ด้านการแก้ปัญหา, ด้านความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์, ด้านการสื่อสารที่ดี, ด้านการสร้างสร้งสรรค์นวัตกรรม และด้านการใช้เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ด้านความคิดสร้างสรรค์, ด้านวิสัยทัศน์, ด้านความยืดหยุ่น, และด้านจินตนาการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40, 4.37, 4.35, และ 4.34 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.40	0.48	มาก
2. ด้านวิสัยทัศน์	4.37	0.49	มาก
3. ด้านความยืดหยุ่น	4.35	0.49	มาก
4. ด้านจินตนาการ	4.34	0.53	มาก
โดยรวม	4.36	0.46	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันและมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดหลายทิศทางที่นำไปสู่กระบวนการคิดในสิ่งใหม่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมองค์กร หรือ สังคม โดยอาศัยความยืดหยุ่นในความคิด และการบูรณาการเชื่อมโยงจากความรู้และประสบการณ์เดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติภูมิ เทพคำ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 438 คน แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน และครูในสถานศึกษา จำนวน 335 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมากเปรียบเทียบโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.05

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นที่มีเพศต่างกัน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในการทำงานหรือการบริหารสถานศึกษามีการให้เกียรติทุกเพศอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การบริหารการวางแผน การจัดสถานศึกษา การมอบนโยบาย และการควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในสถานศึกษาจะต้องมีการพิจารณาอย่างเหมาะสมและเท่าเทียม โดยไม่มีการตำหนิหรือเล็งเห็นต่อเพศของบุคคลใด ๆ การบริหารนี้จะช่วยให้ครูมีทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมีความเท่าเทียมและยุติธรรม มีเหตุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตามทัศนคติของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้อำนวยการเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีความเข้าใจในการทำงานซึ่งมีบทบาทสำคัญในสถานศึกษา รวมทั้งครูผู้สอนมีความพร้อมที่จะทุ่มเทเสียสละ มีความสุขุมรอบคอบตลอดจนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้สถานศึกษาพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ

ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านจินตนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีการคิดได้หลากหลายมิติ เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างภาพในอนาคตขององค์กรอย่างชัดเจน ในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ เปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารแบบเดิมสู่การบริหารแบบใหม่ มีจินตนาการสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาที่หลากหลายมิติ

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยขอเสนอแนะผลจากการวิจัยดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีการคิดได้หลากหลายมิติ เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จ, ท่านมีความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลากหลายมิติและรวดเร็ว, ท่านมีการบูรณาการการเชื่อมโยงความรู้ นำความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ในหน่วยงานหรือองค์กร, ท่านมีความยืดหยุ่นในการคิด สามารถคิดหาคำตอบได้อย่างหลากหลายรูปแบบหลากหลายประเภท และท่านมีกระบวนการคิดในสิ่งใหม่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์

2. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้จินตนาการที่สร้างสรรค์เพื่อการแก้ปัญหาที่หลากหลายมิติ, บ่มเพาะ

ความรู้ความสามารถและประสบการณ์นำไปสู่การสร้างผลงานใหม่ๆ , มีทัศนคติเปิดกว้างยอมรับสิ่งใหม่ๆ, คิดวิเคราะห์ ไตร่ตรองอย่างมีเหตุ มีผล และมีประสิทธิภาพ, มีเป้าหมายและความคาดหวังในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ และจุดประกายความคิดสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น
2. ควรมีการศึกษามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2552). *ภาวะผู้นำสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา*. สมุทรปราการ: อีรสาส์น
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. <https://ผู้บริหารสถานศึกษา.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). *ความคิดเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ชัดเชส มีเดีย.
- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.(2560). เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก ราชกิจจานุเบกษา 6 เมษายน 2560. https://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/more_news.php?cid=87
- ธีระ รุญเจริญ และวาสนา ศรีโพธิ์โรจน์ (2554). *กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาตพรวา.
- ณัฐยา สอนตระการผล. (2554). *การบริหารจัดการนวัตกรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บริษัทเอ็กซ์เปอร์เนท.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: ตรีนธสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2556). *การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ*. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2553). *ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ : กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). *ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและนันททัศน์ร่วมสมัยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2559). *คำสั่งคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน*. เล่ม 133 ตอนพิเศษ 52 ง วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). *การจัดตั้งสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด*. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

- Basadur, M. (2008). Leading Other to Think Innovatively Together : Creative Leadership. *Journal of the Leadership Quarterly*, 15(1): 103.
- Coste, T.G. (2009). *Creative Leadership & Women*. Retrieved September 9.
<http://www.pptsearch.net/details-creative-leadership-amp-women-349420.htm>
- Danner, S.E. (2008). *Creative leadership in art education. Perspectives Educator, Master of Art*, Ohio University.
- DuBrin, A. J. (1998). *Leadership: Research findings, practice, and skills*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Harris, A. (2009), Creative leadership. *Journal of Management in Education*, 23(1), 55-67.
- Hayes B. (2007). Customer Loyalty study of Wireless Service Providers. *Business over Broadway*, 21(2), 112-132.
- Isaksen, S.G., & Dorval, K. B., & Treffinger, D. J. (2011). *Creative approaches to problem solving: A framework for innovation and change*. New York: Sage.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
<https://psycnet.apa.org/record/1971-03263-001>